

Honingkoeken

en

Bliksemschichten

Nicki Bullinga

Voor Stije, stenen kracht

Meer titels van Nicki Bullinga

In de voetsporen van koning Arthur, Gottmer Dominicus thema reisgids 2001

Het stein van Walraven, Christofoor, 2001

Tweestrijd in Wales, Westfriesland, 2003

Donkere grond, Gottmer, 2004

Het geheim van de grafheuvel, De Vries-Brouwers, 2008

Zoektocht naar Brechje, De Vries-Brouwers, 2009

www.pasttimebooks.nl

CIP GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK 's-GRAVENHAGE

Bullinga, Nicki

Honingkoeken en bliksemschichten / Nicki Bullinga

Uitgeverij Boekenbent Barneveld

ISBN : 978-9462-037-137

NUR : 283

Trefw.: jeugdverhaal/geschiedenis/Germaanse goden

© 2014 Nicki Bullinga

© Voor Nederland : Uitgeverij Boekenbent Barneveld

© Omslag : Sybren Kuiper

The right of Nicki Bullinga to be identified as the author of this work has been asserted to her in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

INHOUD

1	De bakkerij	5
2	De professor	20
3	Wilde raven	34
4	Een vreemde gast	46
5	Sebenssinten	58
6	De hamer van de dondergod	73
7	Arndor	82
8	Een bijzonder gesprek	92
9	Jannus	101
10	Informatie op een oude flop	111
11	Het experiment	122
12	Donars uitverkorene	133
13	Kerstkransjes	144
	Noot van de auteur	148

1 De Bakkerij

‘Zitten jullie goed?’ De oude man keek naar de kinderen die voor hem op de grond van de bakkerij zaten. Hij knikte tevreden. ‘Dan ga ik jullie eens wat vertellen over honingkoeken van lang, heel lang geleden.’

Zijn bakkersmuts was vaal en zo te zien veel gebruikt. Hij droeg klompen, een net zo vale witte broek en een blauw-wit gestreept bakkershemd. Ontelbare lachrimpeltjes lieten zien dat hij plezier in het leven had.

De bakker pakte de muts van zijn hoofd en klopte die flink uit boven de hoofden van de kinderen die vooraan aan zijn voeten zaten. Giechelend veegden twee kleine meisjes het fijne meel van hun kleren en haar. De bakker glimlachte, zette zijn muts weer op en leunde achterover in zijn stoel.

De versleten, krakende schommelstoel stond naast de grote houtoven, die alleen op woensdagen voor de toeristen werd gestookt met takkenbossen. De oven, die eruitzag als een klein, wit geschilderd stenen huisje, nam de helft van de kamer in beslag. Het ovendeurtje stond open zodat de bezoekers de takken konden zien branden, en het vuur zorgde voor een warmtegloed die de wangen van de bakker en de kinderen rood kleurde. Aan de zijkant van de oven stonden zakken meel, takkenbossen en bakkersspullen. Een geur van versgebakken brood verspreidde zich door de bakkerij die al ruim tweehonderd jaar in het dorp stond.

De bakkerij was dé toeristische attractie van het dorp en was uitgegroeid tot een museum. Het hele complex omvatte de oude bakkerij, een tea room en het aangrenzende pand waarin zowel de geschiedenis van de bakkerij als die van het brood werd uitgelegd. Naast de bakkerij woonden de mensen die alles draaiende hielden.

‘Toen ik net zo oud was als jullie,’ begon de bakker, ‘moest ik hard werken. Niet zoals jullie nu, lekker lui op de grond zittend en luisterend naar een meewarige bakker. Nee, vroeger moest een bakker midden in de nacht opstaan om het brood te maken dat zijn klanten de volgende ochtend kwamen kopen. De bakker had vaak knechtjes die hem hielpen. Ik was zo’n knechtje, net als die twee daar,’ en hij wees naar de twee mannen, gekleed in dezelfde kleren als hij, die druk bezig waren een grote klomp deeg te kneden. De bakkersknechten groetten de kinderen en de andere bezoekers door hun bakkersmutsen even van hun hoofd te lichten.

‘Eigenlijk zijn die twee daar veel te oud om bakkersknechten te zijn. Op hun leeftijd was je zelf bakker. Maar ze doen hun best.’ De twee knechten grijnsden en kneedden het deeg nog harder.

‘Als kind moest ik in alle vroegte met de broden in een bakfiets op pad, om brood te brengen naar de mensen die niet naar de winkel konden komen,’ ging de oude bakker door. ‘In goed én in slecht weer. Toen ik ouder werd mocht ik mijn vader gaan helpen in de bakkerij. Deze houtoven was er destijds ook al.’

Even keek de bakker naar de witte houtoven waarin het hout knetterend brandde. ‘Mijn vader nam de bakkerij van zijn vader over, en die had hem weer van zijn vader overgenomen. Zo ging dat van generatie op generatie door. En nu zit ik hier en bestiert mijn dochter Asse de bakkerij. Samen met die twee knechten, Menno en Onne. En mijn kleinkinderen, Tette en Rinnolt.’

Twee tieners van een jaar of veertien kwamen de kamer binnen en lachten vriendelijk naar de kinderen. Het was een tweeling, dat zag je zo. Het meisje had lang blond haar en net zulke groene ogen als haar opa. De jongen was iets groter en had kort donker haar, maar hij had grijs-groene ogen waar een intense uitdrukking in lag. Beiden waren voor de gelegenheid gekleed in negentiende-eeuwse bakkerskleren met een schort voor, alleen hadden ze geen muts op. Het haar van Tette was in twee vlechten gevlochten zodat het niet in de weg zou hangen. De twee hadden zo weg kunnen lopen uit het sprookje van Hans en Grietje. Ze hadden ieder een mand bij zich waar een doek overheen lag. ‘Zij gaan jullie dadelijk helpen met de koekenmanneltjes. Maar eerst vertel ik jullie het verhaal van de honingkoeken, het begin van al het lekkers dat jullie daar kunnen zien,’ en hij wees naar de aangrenzende tea room. De kinderen draaiden zich om en zagen door de deuropening de brede bakken staan waarin grote krakelingen, suikerbroden, peperkoek en broodjes lagen uitgesteld. ‘Het is vandaag... even denken, zes, nee, zeven november. Bijna tijd voor de intocht van Sinterklaas en speculaas en suikergoed. Maar,’ en hij keek de kinderen langs, ‘bedenk dat, voordat er elektriciteit, supermarkten en warme dekens waren, de mensen vrijwel geheel afhankelijk waren van de natuur. Toen hadden ze geen suikerbeesten en speculaas. Ze haalden hun voedsel uit wat de akkers en de dieren opbrachten om simpelweg in leven te blijven.

Nou moet je je voorstellen dat een boer één akker vol met graan had, en angstvallig afwachtte tot het weer goed genoeg was in de oogstmaanden augustus en september zodat hij de oogst kon binnenhalen. Dat was van levensbelang, want anders kwamen ze de winter nauwelijks door. Een storm was fataal, slagregens konden de hele oogst vernielen waardoor het kostbare graan onbruikbaar werd. En toen kwam de honingkoek in beeld.’

Op dat moment haalden Tette en Rinnolt de doeken van hun manden af en de kinderen riepen tegelijkertijd: ‘Oohh!’ De manden lagen vol met prachtige speculaaspoppen, de een nog mooier versierd dan de ander.

Wigbold, de oude bakker, wees naar de ouderwetse speculaasplanken die aan de muur hingen. ‘Het echte speculaasdeeg, dat vroeger veel harder was en dus veel makkelijker in de planken kon worden

gedrukt, werd gemaakt van een bepaald soort meel, water, honing en speciale, exotische kruiden uit de Oost. Maar zoals je ziet, mijn kleinkinderen hebben zich goed van hun taak gekwet. Jullie mogen ieder eentje uitzoeken.'

Tette begon aan de ene kant van de kring, Rinnolt aan de andere kant. Wigbold glimlachte bij de glunderende gezichten van de kinderen die zomaar voor niks een prachtig versierde speculaaspop mochten uitzoeken. Sommige kinderen begonnen meteen te knabbelen, andere borgen het lekkers op om mee naar huis te nemen.

Wigbold nam een koekje, smikkelde het langzaam op en begon weer te vertellen. 'Vroeger zoetten de mensen hun eten met honing, toen had je geen dure kruiden. Zelfs vlees, daar moet je nu toch niet aan denken, jakkes. Maar de Germanen, een oud volk dat verwant was aan de Scandinavische volkeren, hadden de nectar van de bijen al eerder ontdekt. Bijen waren bijzonder, vanwege de zoete honing en de was die ze produceerden. Van honing werd mede gemaakt, een zoete drank die een beetje op bier lijkt. In de Griekse Oudheid werd deze drank alleen voor de goden gebrouwen. Dus jullie begrijpen dat honing heel belangrijk was, en de mensen wisten dat de goden het vloeibare goud op prijs stelden.'

De kinderen hingen aan de lippen van de bakker, die hen met zijn verhaal meenam naar andere tijden.

'Zo'n boer die afhankelijk was van het weer - waar ik je net van vertelde - begon de natuurgoden in zijn wanhoop te verzoeken hun toorn niet op aarde te laten neerdalen. De Germanen in het noorden geloofden in meerdere goden, en smeekten hun om een gunstige oogst, geen ziekten, gezonde kinderen enzovoort. Voor deze gunst moesten ze wel iets teruggeven. Zo begonnen ze offers te brengen, en wel in de vorm van honingkoeken. Tijdens de winterzonnepunt, het tijdstip waarop het nieuwe jaar voor de oude volken begon, offerde een speciaal aangewezen persoon de koeken aan de goden. Het leuke is dat onze speculaas zijn oorsprong vindt in die honingkoeken. Al geven wij dat niet aan goden, maar aan onze geliefden, en is het een lekkernij met Sinterklaas geworden. In onze bakkerij houden wij de traditie van de honingkoek in ere, want de speculaaspoppen die wij produceren zijn gezoet met extra honing.'

De volwassenen knikten, zij konden het zich wel voorstellen. Een jongen van een jaar of elf stak zijn vinger op. 'Wat voor goden dan?' vroeg hij.

'Ik zei al dat het er heel wat waren. Welke dag is het vandaag?' vroeg Wigbold.

'Woensdag.'

'En heb jij enig idee hoe de dagen van de week aan hun naam komen?'

De jongen schudde nee.

‘Het begon met het vernoemen van de belangrijkste goden en planeten. Denk maar aan maandag en zondag. Maar donderdag bij voorbeeld is vernoemd naar de dondergod Donar, ook wel Thor genoemd. Dat lag aan de streek waar Donar of Thor aanbeden werd. In het westen van Scandinavië, Noord-Duitsland, Engeland en Nederland werd Donar aanbeden, en meer naar het noorden toe, richting Noorwegen was het Thor.’ Hij keek even om zich heen om te zien of de kinderen het nog snapten.

‘Je denkt er eigenlijk nooit aan, hè? Al die dagen die vroeger belangrijk waren voor de mensen om hun goden te vereren, zijn nu gewoon dagen van de week, zonder enige betekenis.’

‘Maar waarom aanbaden mensen dan niet-bestaande goden?’ vroeg dezelfde jongen, en hij keek een beetje lacherig rond.

‘Aha, een ongelovige onder ons!’ zei Wigbold. ‘Je moet niet vergeten dat de mensen vroeger geen idee hadden hoe de natuur in elkaar zat en hoe alles werkte. Als jij als arme sterveling zag dat een bliksemschicht een boom in vuur en vlam kon zetten, dan had je daar geen verklaring voor en ging je er eentje zoeken. Zo ontstond Donar, de dondergod. Donar had een speciale ijzeren handschoen om zijn machtige hamer Mjölner door de lucht te gooien en een magische gordel die zijn kracht nog eens verdubbelde. Als Donar zijn hamer gooide, raakte die de wolken en ontstond er bliksem waardoor je kon zien dat Donar boos was. En toen kwamen de offers, want je wilt de goden liever te vriend houden, nietwaar?’

Wigbold sloeg met beide handen op zijn knieën en ging rechtop zitten.

‘Genoeg over goden en honingkoeken. Wij gaan onze eigen koeken maken. Niet met honing, maar met speculaaskruiden. Vandaag is het koekenmanneljesbakdag!’

Opgewonden krabbelden de kinderen overeind. De volwassenen hadden geboeid geluisterd naar de oude man die met zijn rustige stem van het verleden vertelde.

‘Jullie moeten door de winkel naar rechts en dan een grote trap naar beneden aflopen. Daar staat een hele grote tafel,’ riep Rinnolt.

Menno en Onne, de bakkersknechten, pakten de grote lappen deeg van de tafel en liepen ook die kant op.

De brede trap leidde naar een ruimte beneden in de bakkerij. Een lange tafel stond in het midden en aan weerszijden waren oplopende bankjes vastgezet, als een soort arena. Dat waren de plaatsen voor de ouders en andere bezoekers. Menno en Onne gingen ieder aan een kant van de tafel staan.

‘Oké, iedereen die zin heeft om een koekenmannelje te bakken, mag eerst een schort voordoen en een muts opzetten,’ riep Menno. ‘Tette en Rinnolt helpen jullie.’

Menno begon weer het deeg te kneden dat hij had meegenomen en sneed toen met een groot hakmes gelijke stukken deeg af, die hij naar Onne gooide. Onne legde ze netjes naast elkaar op de tafel neer en gooide er wat meel naast, klaar voor gebruik.

De kinderen liepen naar de kapstok die vol hing met schortjes en bakkersmutsen in alle maten. Tette hielp de kleinere kinderen en Rinnolt gaf de schorten aan de andere die het zelf aan konden trekken. Toen stonden ze allemaal klaar bij een hompje deeg. De ouders waren op de tribune gaan zitten.

‘Nou, wat zien jullie voor je liggen?’ vroeg Menno.

‘Deeg,’ antwoordde een jongetje.

‘Goed zo, deeg. Hoe heet jij?’

‘Henk.’

‘Ah, we hebben een echte ouderwetse Henk in ons midden. Hoe heet jij?’ vroeg hij toen aan het meisje dat naast hem stond.

‘Sylvia,’ zei het meisje een beetje bedeesd.

‘Sylviaaah... Nu gaat voor mij de zon schijnen, al ziet dat er niet naar uit.’

Door het raam aan de bovenkant kon iedereen zien dat de lucht donkergrijs was geworden. De dag die zo mooi was begonnen, liet zich nu van een andere kant zien. Een stevige wind was opgestoken en de takken van de bomen naast de bakkerij gingen heftig op en neer.

‘Maar dat maakt niet uit, want wij zijn hier om lekkere dingen te bakken,’ zei Menno lachend. ‘En nu wil ik dat jullie goed luisteren, want het is niet de bedoeling dat jullie er een zootje van maken. Wat je doet is dit: je gaat eerst een heel klein beetje meel in je handen wrijven en dan pas pak je het deeg. Een kleine beetje, en niet te veel.’

Menno pakte een handvol meel op en gooide het over de kinderen heen, die vergeefs het fijne meel probeerden te ontwijken.’

‘Hee Menno, schiet nou toch ’ns op, joh!’ zei Onne. Hij pakte een stel kleine ronde stokjes en begon die uit te delen.

‘Hoor wie ’t zegt,’ mopperde Menno goedmoedig, maar hij pakte een hompje deeg en een stokje.

‘Dat stokje wat je van hem daar hebt gekregen, is bedoeld om het deeg plat te rollen. Op deze manier.’

Menno legde het deeg neer en sloeg er een keer met zijn vlakke hand op en rolde toen op een efficiënte manier het deeg plat tot een het ongeveer een centimeter dik was. ‘Probeer het maar eens.’

De kinderen begonnen meteen met plat slaan.

‘Ho ho, wat zei ik nou net?’ riep Menno. ‘Eerst je handen inwrijven met meel!’

De kinderen gooiden meel op hun handen en probeerden het toen nog eens. Henk deed het meteen goed, maar de kleine Sylvia kon er niet veel van. Tette stapte naar haar toe en vroeg: ‘Zal ik je even helpen?’

‘Ja,’ zei Sylvia. Tette pakte Sylvia’s handen en legde ze om de uiteinden van het stokje. Langzaam begon ze te rollen. ‘Kijk, zo gaat het goed, hè? Je moet er gewoon voor zorgen dat je niet te diep gaat.’

‘Kun je mij ook helpen?’ vroeg het meisje naast haar.

‘Natuurlijk,’ zei Tette en zo hielp ze het ene kind na het andere. Rinnolt hielp de jongens aan zijn kant en ook Menno en Onne hielpen mee. Toen pakte Rinnolt een aantal vormen en deelde ze uit. Ze mochten kiezen, een koekenmanneletje of een koekenvrouwtje.

‘Je hebt nu het deeg zo goed als plat en het enige wat je nou nog hoeft te doen, is de vorm in het deeg drukken.’ Menno pakte een vorm en drukte deze behendig in het deeg, waarna hij er een perfect koekenmanneletje uithaalde.

Iedereen begon te kijken hoe zijn vorm het beste lag. Toen alle kinderen een koekenmanneletje hadden uitgedrukt, klapte Menno weer in zijn handen.

‘Het laatste wat we nu moeten doen, is een papiertje met je naam erop. Anders weet je niet welke van jou is. En niemand wil een koekenmanneletje waar groezelige, vieze vingertjes van andere groezelige vieze kindertjes aan hebben gezeten, hè? Schrijf maar op.’

De papiertjes werden op de koekenmanneltjes gelegd en toen waren ze klaar.

‘Zo dadelijk gaan de koekenmanneltjes de oven in en over een kwartier zijn ze gebakken. Als dat zo is, mag je met Onne naar boven om daar je eigen koekenmanneletje te versieren met gekleurde suiker en smarties. In de tussentijd kunnen jullie met je ouders wat drinken en eten in de tea room, of het museum bekijken. Tot zo!’

De mensen op de tribune liepen met hun kinderen weg, en deden wat Menno had voorgesteld.

Tette en Rinnolt paken alle koekenmanneltjes en legden ze op een lange houten plank. Onne nam het van hen over en schoof de plank de oven in. Toen was het werk voor de tweeling even gedaan en liepen ze ook naar de tea room, waar ze naast hun grootvader gingen zitten.

Wigbold zat aan een grote mok thee. ‘Hoeveel kinderen waren er?’

‘Minstens zeventien,’ zei Rinnolt, en pakte een krakeling. Dat was altijd het leukste deel van de woensdagmiddag. Als ze in de bakkerij de kinderen hadden geholpen, mochten hij en zijn zus bij Wigbold wat lekkers eten terwijl de koekenmanneltjes in de oven lagen.

Tette had een snee suikerbrood en een kop thee. ‘Ik denk dat weer een heleboel mensen het overal hebben rondverteld. Er zijn elke woensdag zoveel kinderen die mee willen doen.’

Wigbold knikte. Het was twee jaar geleden zijn idee geweest om op woensdag voor de bezoekers koekenmannetjes te bakken. Het idee sloeg aan, en het museum had meer bezoekers getrokken dan daarvoor. Hij keek naar zijn kleinkinderen en zuchtte inwendig. Twee jaar geleden was hun vader overleden na een auto-ongeluk en het waren moeilijke tijden geweest, met name voor zijn dochter Asse, de moeder van Tette en Rinnolt. Iedereen in het dorp had hen geholpen en Menno en Onne waren onmisbaar geworden. Het was Wigbolds voorstel geweest dat de tweeling in de bakkerij zou helpen met de koekenmannetjes. Menno had veel reclame gemaakt voor de 'koekenmannetjesbakdag' en het was direct een succes geweest. Mensen kwamen van heinde en verre om zelf de leuke koekjes te bakken en te genieten van het museum en de tea room.

Vanonder zijn zware, borstelige wenkbrauwen bekeek Wigbold zijn kleinkinderen. Met hun veertien jaar waren het stevige, gezonde kinderen die ondanks de grote klap er toch weer bovenop waren gekomen. De woensdagmiddag had absoluut geholpen. Ze keken ernaar uit en dat betekende dat ze minder aan hun overleden vader hoefden te denken.

Tette was de zachtmoedigste van de twee. Ze was vriendelijk en hulpvaardig, had een gul hart en was voor haar moeder een grote hulp. Ze deed het, na een kleine hapering een jaar geleden, heel goed op school want ze had een goed stel hersens. Bovendien had ze een paar goeie vriendinnen die haar niet in de steek lieten.

Rinnolt was anders dan Tette. Hij was na de dood van zijn vader volwassener geworden dan gebruikelijk was voor zijn leeftijd, en hij hielp zijn moeder vooral met de technische en zakelijke kant. Hij had een halfjaar geleden met een ernstig gezicht gezegd dat hij later de bakkerij wilde overnemen. Asse had hem naar zich toetrokken en zo hadden ze elkaar vastgehouden.

Wigbold voelde de tranen opkomen als hij aan dat emotionele moment dacht. Rinnolt was gewoon wat rustiger, serieuzer en een heuse rots in de branding. Hij stak een kop boven Tette uit, waardoor hij veel ouder leek.

Wigbold wist wel beter. Ze woonden in het huis naast de bakkerij. Via een gang vanuit de bakkerij en langs het kleine poortje aan de zijkant was het woonhuis bereikbaar, maar de muren waren niet zo dik. Af en toe hoorde Wigbold zijn kleinzoon 's nachts zachtjes snikken in bed, en dan deed zijn hart pijn.

Maar de volgende morgen deed Rinnolt alsof hij niet de halve nacht wakker had gelegen en dat alles in orde was. Wigbold had hem er één keer op aangesproken, maar Rinnolt had zijn hoofd geschud. Het maakte niet uit, had hij gezegd, of hij soms hilde. Papa was dood, en hij moest voor Tette en mama zorgen. Toen Wigbold dat tegensprak, wilde Rinnolt er niets meer over horen. Diezelfde dag had hij zijn moeder verteld dat hij haar zou helpen en dat hij bakker wilde worden. Samen met Menno en Onne.

En Rinnolt had zijn opa toen zo veelzeggend aangekeken, dat Wigbold wist dat de beslissing was genomen. Rinnolt had zijn toekomst op dat moment vastgelegd en niets zou hem daarvan afbrengen. Zijn jeugdige leeftijd deed er niet toe. Een oude geest, wist Wigbold. Hij had hem daarna 's nachts niet meer gehoord.

Een enorme knal deed iedereen in de tea room opschrikken. Wigbold sprong overeind.

‘Wat was dat?’ Een tweede knal volgde en toen zagen ze het. Donkere wolken hadden zich samengepakt aan een even donkere hemel. Het leek wel nacht geworden. Een schitterende bliksemflits knetterde aan de donkere hemel, direct gevolgd door een luide donderslag. Zware regendruppels vielen eerst weifelend naar beneden, maar toen begon het te gieten. Het onweer zat vlak boven hen.

Wigbold liep zo snel hij kon naar hun huis. Hij wist wat de gevaren van blikseminslagen waren en zette altijd alle elektrische apparaten in het oude huis uit. Toen hij weer in de tea room kwam, zat die vol met mensen die het onweer wilden ontvluchten.

Bezorgd kwam Tette naast hem staan. ‘Opa, wat een onweer. Er kan toch niets gebeuren, hè?’

Wigbold wilde antwoord geven, maar opnieuw rolde een donderslag door de hemel en hij trok Tette mee naar het opkamertje in de bakkerij, gevolgd door Rinnolt. Hun plaats in de tea room was al ingenomen door andere mensen.

‘Het is gewoon onweer, jongens, niets aan de hand. Maar we schijnen ons er precies onder te bevinden dus we moeten het letterlijk uitzitten. Maar weet je wat,’ zei Wigbold in een poging zijn kleinkinderen gerust te stellen, ‘volgens mij is het al tijd om de koekenmannetjes te gaan versieren. Haal de kinders maar op.’

Rinnolt keek op zijn horloge en knikte. ‘Menno haalt ze nu uit de oven,’ zei hij. ‘Kom, Tette, we gaan.’

Ze stonden op en liepen naar de bakkerij waar Rinnolt aan een grote bel trok. Dat was het teken dat de kinderen terug konden komen om hun baksels af te maken. Menno stond klaar om de nieuwe groep kinderen op te vangen.

‘Alle kinderen die hun koekenmannetje willen versieren, moeten zich boven bij Onne verzamelen. Alle kinderen die een vrolijk koekenmannetje willen máken, volgen mij maar.’

Er stonden minstens twintig nieuwe kinderen voor de grote tafel en Tette keek even naar Rinnolt. Die wees naar Tette en naar boven. Zij zou meegaan met de kinderen die de koekenmannetjes mochten versieren, en hij zou Menno helpen met de nieuwe lading kinderen.

Onne en Tette liepen voor de kinderen uit de brede trap op naar een klein zaaltje waar alle koekenmannetjes en koekenvrouwtjes netjes op een net zo grote tafel als beneden lagen uitgesteld. Het blaadje met de namen erop lag nog steeds op de koeken. De kinderen gingen om de tafel staan,

in afwachting van Onne. Op de tafel stonden penselen en glazuur in drie verschillende kleuren. Er stonden vijf kommetjes met smarties.

‘Het enige wat je hoeft te doen, is met een penseel het glazuur op je eigen koekenmannetje te smeren, niet op die van je buurman. Daarna kun je smarties gebruiken om een broek of een gezichtje of zoiets erop te plakken. Ga je gang en trek je niets aan van die wildebrassen die daar beneden bezig zijn.’

Menno, die met Rinnolt en twintig kinderen om de tafel stond, keek naar boven en snoof luid.

Onne schudde overdreven zijn hoofd en richtte zich tot de kinderen die om zijn tafel stonden.

‘Laat ze maar. Wij houden ons bezig met het belangrijkere werk. Ah, dat ziet er al mooi uit. Goed zo.’

Een meisje had roze en groene glazuur op haar koekenmannetje gesmeerd en knoeide er ongelooflijk mee. Haar gezicht, handen, armen en haar zaten onder het glazuur. Tette lachte en hielp haar.

Opnieuw deed een hevige donderslag de mensen in de bakkerij schrikken en Tette kreeg even het gevoel alsof ze niet in de bakkerij stond, maar buiten, in een open veld. Daar waar je niet moet staan bij bliksem. Ze knipperde met haar ogen en het beeld verdween. Ze concentreerde zich weer op het plakkerige glazuur.

Menno en Onne bleven elkaar goedbedoelde plagerijen toegoaien en de kinderen hadden vreselijke schik. Ja, dacht Tette, het loopt goed. Iedereen vindt het leuk.

Ze hielp nog drie andere kinderen en toen waren ze klaar. De kinderen liepen met hun versierde koekenmannetjes naar hun ouders die zich in de tea room of het museum bevonden. Het regende nog steeds hard en de mensen bestelden nog maar een kop koffie met wat lekkers. Met dit noodweer ging niemand naar buiten.

Wigbold zat ook op zijn plaats en vertelde de nieuwkomers over de honingkoeken en Donar de dondergod, die nu wel duidelijk liet horen dat hij springlevend was en met veel kracht met zijn hamer smeed. Daar kwam Rinnolt de trap af met de twee manden, die opnieuw gevuld waren met heerlijke honingrijke speculaaskoeken.

‘Zo’n onweer hebben we lang niet gehad,’ zei Rinnolt. ‘Zullen we als we klaar zijn even naar buiten gaan?’

Tette schudde haar hoofd. ‘Nee, niet nu, ik moet nog huiswerk maken. Maar ga jij gerust, hoor.’ Ze wist dat haar broer van onweer hield, en hij ging vaak als het regende met een regenpak aan naar buiten. En dan nog het liefst als het bliksemde. De bliksem fascineerde Rinnolt. Vaak ging Tette met hem mee, ook zij hield van de regen op haar gezicht. Maar nu lag er een portie Franse woorden op haar te wachten en die moest ze kennen voor morgen.

‘Oké.’ Rinnolt gaf Tette een mand. En terwijl Wigbold zijn verhaal hield, deelden ze de speculaaspoppen uit, hielpen Menno met de schorten, en smeerden zichzelf en de anderen onder met gifgroen glazuur. Tegen halfzes was de laatste groep boven bezig en om zes uur werd de tea room gesloten. De kinderen die hun koekenmannetje nog mochten versieren, moesten met hun ouders via de bakkerij het pand verlaten.

Het regende nog steeds en de wind probeerde tevergeefs het uithangbord van de bakkerij eraf te rukken. Tette deed de lampen aan in huis. Ze zette de verwarming iets hoger. Het was koud en donker buiten, en het warme licht zorgde ervoor dat het binnen gezellig werd. Als Asse terugkwam uit de stad, was het tenminste aangenaam in huis.

Wigbold, Menno en Onne liepen de huiskamer in waar Tette al een kop thee voor hen had neergezet. ‘Ah, heerlijk, Tetje. Als we jou toch niet hadden,’ zei Menno, in zijn handen wrijvend waardoor het aangeplakte meel loskwam. Het leverde een klap op zijn hoofd op van Onne. ‘Let nou toch eens op, je bent niet in de bakkerij!’

Menno haalde zijn schouders op en ging toen bij opa zitten.

‘Rinnolt is buiten?’ vroeg Wigbold, al wist hij het antwoord wel.

‘Natuurlijk. Hou hem maar eens binnen, zeker met dit weer,’ zei Tette.

‘We moeten nieuw glazuur bestellen,’ zei Onne. ‘Het gaat zo snel met dat spul.’

‘Ja, wat wil je,’ zei Menno meteen. ‘Jij knoeit nog meer dan die kinderen.’

Wigbold keek van de ene knecht naar de andere. ‘Jullie zijn net zo erg als die kinderen. Maar dat is nou net waarom het elke keer zo leuk is en blijft. Ik zal nieuwe bestellen.’

‘En probeer dan of je oranje kunt krijgen,’ zei Menno.

‘En roze,’ zei Onne.

‘Ja hoor, en ook purpelpaars?’ vroeg Wigbold met een uitgestreken gezicht.

‘Ja,’ zeiden ze tegelijk.

Op dat moment werd de voordeur dichtgesmeten. Tette rende naar de gang. Daar stond haar moeder, druipend van de regen.

‘Hai mam, is het gelukt?’ vroeg Tette, terwijl ze de doorweekte paraplu van Asse overnam en in de bak zette.

Asse, een vrouw van begin veertig, rilde van de kou. Ze was knap om te zien met haar krullende lange bruine haar en net zulke groene ogen als haar kinderen. Haar jas was kleddernat en ze trok hem snel uit.

‘Wat een weer,’ zei ze. ‘Daar had ik niet op gerekend.’ Toen gaf ze haar dochter een kus op haar voorhoofd. ‘Alles goed gegaan hier?’

‘Perfect. We hebben weer de hele middag koekenmannetjes gebakken,’ zei Tette. ‘Wil je een kop thee? Da’s lekker warm.’

‘Ja, heerlijk,’ antwoordde Asse. Ze pakte de handdoek van Tette aan en begon zich droog te wrijven. Al wrijvend liep ze de kamer binnen.

‘Asse!’ zei Wigbold met een glimlach. ‘Het weer heeft ons allemaal verrast. Daardoor hebben we wel mooi een goeie omzet gehad vandaag.’

‘Fijn,’ zei Asse. ‘En hebben die twee zich gedragen?’ Ze wees naar Menno en Onne.

De bakkersknechten begonnen zich tegelijkertijd te verdedigen en Asse lachte.

‘Waar is Rinnolt?’ vroeg ze toen.

‘Buiten, waar anders?’ zei Tette die de kamer in kwam met een kop dampende thee en een amandelspeculaasje.

Asse knikte. Voorzichtig nam ze een slok van haar thee en deed even haar ogen dicht. ‘Poeh, het was een drukke dag.’

‘Vertel,’ zei Wigbold.

‘Ik heb alle spullen kunnen bestellen, inclusief een nieuwe voorraad ingrediënten voor het glazuur, want ik zag dat dat bijna op was.’ De bakkersknechten gaven elkaar een high five.

‘Bovendien heeft Scheltema vier nieuwe speculaasplanken voor me te pakken kunnen krijgen. Ze komen van een boerderij waar minstens honderd jaar niets aan gedaan was. De boer is overleden en de inboedel werd verkocht. Volgens Scheltema waren het authentieke planken.’

‘Prima,’ zei Wigbold tevreden. ‘Die kunnen dan boven bij de versiertafel komen te hangen.’

‘Over tafels en dergelijke gesproken, ik blijf niet eten, dan weet je dat. Ik ga met Anne uit eten,’ zei Menno.

‘En dat terwijl ik courgettepaste ga maken,’ zei Tette. ‘Weet je het zeker?’

‘Ha, al zou ik kaviaar en exotische groenten krijgen, een boterham zou een godenmaal zijn als Anne hem klaargemaakt had.’ Menno stond op, aaide Tette over haar hoofd zodat haar haar de verkeerde kant opstond en zei: ‘Tot morgen.’

‘Een paraplu heeft geen zin,’ zei Asse. ‘Neem de Landrover maar mee, dan blijf je in ieder geval droog. En doe Anne de groeten van me.’

‘Ja, van mij ook. En een lekker kusje.’ Onne tuitte zijn lippen en zoende in de lucht.

‘Dank je, Asse,’ zei Menno, Onne negerend. Hij pakte de reservesleutels van de Landrover van de haak en verdween.

Tette verdween in de keuken en maakte de avondmaaltijd klaar. Zij en Rinnolt hadden met Asse afgesproken dat ze af en toe het avondeten zouden bereiden. Vooral als Asse naar de stad moest. De stad, dat was de grote stad in de omgeving. Daar moest je minstens vijftig kilometer voor rijden. Hier

in het dorp was iedereen zelfvoorzienend. Iedereen had een groentetuin, zijzelf hadden de bakkerij, en anderen hadden weer zuivel die ze konden verkopen. Eigenlijk was het al eeuwen zo geweest en het dorp was een hechte gemeenschap. Alleen voor banken, supermarkten en de rest, moest je naar de stad. De school van Tette en Rinnolt bevond zich in een wat groter dorp dan dat van hen. Ze aten met z'n vieren, Rinnolt was nog niet komen opdagen. Asse zette een bord voor hem klaar in de magnetron. Ze kende haar zoon. Als het weer minder slecht werd, kwam hij pas tevoorschijn. Ze keek uit het raam en fronste haar wenkbrauwen. Wigbold kwam naast haar staan en keek ook naar buiten. Het onweer was niet afgenomen, maar het had zich wel iets verplaatst. Je kon tot vier tellen voordat de donder de bliksemflitsen volgde. Het noodweer trok naar het oosten, naar het bos dat daar lag. De regen viel onverminderd in kracht uit de hemel en de wind was aangewakkerd tot een storm. Wigbold voelde Asses onrust.

‘Rinnolt weet wat hij doet,’ stelde hij haar gerust. ‘Hij zal niet zo gek zijn dat hij onder een alleenstaande boom gaat schuilen.’

‘Ik wou dat hij thuis was,’ zei Asse zachtjes. ‘Dadelijk doet hij iets engs met die bliksemexperimenten van hem. Ik vind het maar niks. Zie je die wind?’

‘Als Donar verbolgen is, zwaait hij met zijn hamer,’ zei Wigbold met een glimlach in een poging de onrust van Asse weg te nemen. Maar toen Asse zich zuchtend omdraaide, bleef hij met gefronste wenkbrauwen naar de donkere hemel kijken. Zulk stormachtig onweer hadden ze in jaren niet gehad.

* * *

Rinnolt genoot, zoals hij elke keer van onweer genoot. De vrienden uit zijn klas maakten hem wel eens voor gek uit; wie had er nou zin in om kleddernat te worden? Maar ze wisten ook dat Rinnolt belangstelling had voor de manier waarop bliksem werkte, dus lieten ze hem maar. Hij had al een enkele keer de bliksem kunnen aantrekken door een afleider te gebruiken, maar Asse had het hem eigenlijk verboden. Ze vond het eng. En hij was altijd alleen als hij het veld in trok. Niemand had zich ooit gemeld om met hem te gaan lopen, behalve Tette natuurlijk.

Hij keek omhoog en de regen sloeg in zijn gezicht. Het was bijna pijnlijk, zulke harde regendruppels waren het. Dit was het ergste onweer sinds tijden. Omdat de bliksem zo heftig was, wilde hij niet in het open veld lopen zonder bliksemafleider. In het bos was het minder erg, daar stond alles dicht op elkaar. Zolang hij maar niet onder een alleenstaande boom schuilde was er niets aan de hand.

Hij sopte met zijn laarzen door het ondergelopen bospad, en nam de weg die hij vaak nam: naar het huisje in het bos.

Tette en hij hadden de woning 'het huisje in het bos' genoemd, toen ze het zeven jaar geleden bij toeval hadden ontdekt. Het was vroeger het huis van de boswachter geweest, maar die was eind jaren zeventig gestorven en niemand had zich gemeld om er te gaan wonen. Voor zover hij wist, had de man geen gezin gehad en hij had zich niet of nauwelijks met de dorpingen bemoeid. Het bos was sindsdien wilder geworden, maar niemand bekommerde zich er nog om en slechts af en toe hoorde je een snoeizaag als iemand van de gemeente wat weghaalde.

Tette en Rinnolt waren als kinderen vaak in het bos te vinden geweest, ze speelden er graag. Nu niet meer. De middelbare school en hun huiswerk vergden te veel tijd. Maar Rinnolt ging graag via het oude paadje naar het huisje.

Een bliksemflits verlichtte zijn pad en het bos was ineens in een onaards wit licht gehuld. De enorme donderslag die volgde, liet hem zo schrikken dat hij met zijn armen tegen een boom botste. De takken zwiepten terug en Rinnolt smakte tegen de grond.

'Shit!' Hij was in de modder gevallen en hij voelde het ijskoude water door zijn broek heendringen. Met zijn handen in de modderplas probeerde hij overeind te komen, maar hij gleed uit en belandde opnieuw in de modder. Boos sloeg hij met zijn vuist op de grond en ging toen op zijn knieën zitten voordat hij weer zou uitglijden.

Toen hoorde hij een hoge, niet te identificeren toon uit de richting van de woning komen. Het was een raar, hoog piepend geluid dat lang aanhield en toen stopte. Waar kwam het vandaan?

Op dat moment zag hij een licht in het huisje aangaan. De luiken waren niet zoals gewoonlijk dicht, maar ze stonden nu open en het licht scheen door de ramen naar buiten. Het silhouet van een man verscheen achter het raam en Rinnolt zag hoe de man zijn jas uittrok. Daarna liep hij weg bij het raam en Rinnolt zag dat in een andere kamer een lamp aanging.

Wie was dat? Wie had zijn intrek genomen in het oude boswachtershuisje? Het kon niemand uit het dorp zijn, dat wist Rinnolt zeker.

Hij zat nog steeds op zijn knieën terwijl hij naar het huisje keek. Opnieuw hoorde hij het vreemde, piepende geluid. Maar nu klonk het snerpend. Het was een geluid dat in zijn hoofd drong, en Rinnolt hield zijn handen voor zijn oren.

Op het moment dat hij opnieuw probeerde op te staan, bereikte het piepende geluid een hoogtepunt en flitste een bolbliksem door de lucht die recht voor hem op het pad in de aarde sloeg. Het geluid stopte abrupt. Hij keek op en toen zag hij, drie meter bij hem vandaan, een gestalte op het pad verschijnen. Het was een jongen, zijn ogen wijd opengesperd en verstijfd van schrik.

Bij het horen van de daaropvolgende donderslag, schreeuwde de jongen het uit en hief zijn armen boven zijn hoofd. Toen rende hij weg, en lenig als een hert sprong hij over de stronken en takken heen.

‘Hé, hallo! Kom es!’ riep Rinnolt. Maar de jongen was verdwenen. Rinnolt stond vloekend op en liep glibberend naar de plek waar de jongen in het kreupelhout was verdwenen. Even vroeg hij zich af waar de jongen naartoe had kunnen gaan, het was hier zo dichtbegroeid dat je nauwelijks een kant op kon. Maar in de twee seconden waarin hij de jongen in het licht van de bliksem had gezien, wist Rinnolt dat het geen gezichtsbedrog was geweest.

Opeens had hij er genoeg van, voor hetzelfde geld wilde iemand een stom spelletje met hem spelen. Zo vlug als zijn laarzen en de modder hem toestonden, liep hij het pad af, terug naar de bosrand. Daar keek hij nog eens om, maar niemand achtervolgde hem of stond hem op te wachten. De kou was nu tot op zijn botten doorgedrongen en het enige wat hij wilde was naar huis, naar de warmte. Toen Rinnolt eindelijk bij de bakkerij was aangekomen, beefde hij over zijn hele lijf, want de regen was ditmaal door zijn waterafstotende regenjack gekomen.

Asse hoorde hem binnenkomen en riep verschrikt uit: ‘Rinnolt, jongen toch!’ Zonder op antwoord te wachten, trok ze zijn jack uit en gooide dat over de stoel. Rinnolt deed zijn laarzen uit, die óók het regenwater hadden doorgelaten. Het was niet eerder gebeurd dat hij zo doorweekt thuiskwam.

‘De volgende keer ga je echt niet meer met zulk onweer naar buiten, begrepen? Je haalt je nog een longontsteking op de hals. Naar boven!’

Rinnolt kon het zijn moeder niet kwalijk nemen. Sinds de dood van hun vader lette ze er voortdurend op dat zowel hij als Tette gezond bleven en daar viel een kletsnatte, ijskoude en rillende Rinnolt niet onder.

Asse draaide de kranen van het bad open en legde een grote handdoek voor hem neer.

‘Zo,’ zei ze. ‘En nu ga je weken totdat je gloeiend heet bent. Ik zie je beneden wel, dan krijg je een warme maaltijd.’

En met die woorden deed Asse de badkamerdeur dicht.

2 De professor

De raven zaten in de oude boom die naast het museum stond. Ze zaten dicht tegen elkaar aan op een lange tak en bewogen zich niet. Ze knipperden zelfs niet met hun ogen, die op de ingang van de bakkerij gefixeerd bleven. Het waaide nog steeds flink en de takken van de boom deinden op en neer, maar het leek wel alsof de vogels erop vastgeplakt zaten.

‘Nee, het zijn echt raven, moet je die poten zien, en die bek. Die zijn toch veel groter dan die van een kraai?’

Een oude meneer stond stil voor de bakkerij en keek naar de grote vogels. ‘Ach, welnee joh, dit zijn gewoon uit de kluiten gewassen kraaien. Er zijn geen raven meer in Nederland, allang uitgestorven.’

‘En ik zeg je dat het raven zijn,’ hield de oude mevrouw vol. ‘Kraaien zouden allang weggevlogen zijn, die zijn bang. Raven zijn halve roofdieren, die laten zich niet zomaar weggagen. Nee, doe nou maar niet, je weet niet wat ze zullen doen.’ Ze hield de arm van de man vast die met zijn stok naar de raven begon te zwaaien.

De grote zwarte vogels wipten tegelijkertijd van de ene poot op de andere en hielden hun kop scheef. Hun ogen, glanzende zwarte knikkers, fonkelden nu kwaadaardig. Of leek dat maar zo?

‘Kom, we gaan naar binnen. Asse heeft de thee al klaar.’ Het oude vrouwtje trok de man naar binnen. Ze voelde zich niet prettig onder de broeierige blik van de beesten. Zo dadelijk vlogen ze nog naar

beneden en pikten ze hun ogen uit. Ze duwde de oude man naar binnen en gingen op hun vaste plaatsje in de tea room zitten.

Asses Tea Room was niet alleen aantrekkelijk voor de vele toeristen die de bakkerij bezochten, maar ook voor de mensen uit het dorp. Vooral de ouderen kwamen hier regelmatig om hun thee drinken en iets lekkers erbij te eten. Het was een vaste, weliswaar minieme, bron van inkomsten voor de bakkerij en het was ook altijd gezellig. De tea room was een soort dorps huis geworden.

‘En ik zeg je dat het kraaien zijn,’ hield de oude man koppig vol. ‘Wat zeg jij, Menno?’

‘Waar moet ik iets over zeggen?’ vroeg Menno, terwijl hij twee koppen thee neerzette.

‘Daarbuiten in de boom zitten twee vette kraaien, maar Hanna is ervan overtuigd dat het raven zijn. Raven, het mocht wat!’ Hendrik, Hanna’s man, schudde zijn hoofd bij de gedachte.

Menno keek uit het raam maar zag niets. ‘Waar dan?’

‘Nou, gewoon op die ene uitstekende tak,’ zei Hendrik.

Menno keek nog eens, liep toen naar buiten en keek opnieuw.

‘Niets te zien van kraaien of raven,’ zei hij. ‘Hierbinnen is echter wel iets te zien en jullie zijn het gelukkige paar dat het mag uitproberen.’ Hij zette een schoteltje met kleine bruine chocoladebolletjes voor hen neer. ‘Hazelnoot gemarineerd in kaneel, en afgeblust met chocolade.’

Ze keken er even naar en stopten het toen in hun mond. Menno lette goed op. Hanna en Hendrik waren zijn beste klanten als het om proeven ging. Ze proefden alles wat Menno hen voorzette en zeiden eerlijk of het goed was of niet.

‘Menno, jongen,’ zei Hendrik, en hij keek vol bewondering naar de bakkersknecht. ‘Dit is buitengewoon! Nietwaar, Marie?’

Hanna, die door haar echtgenoot Marie werd genoemd als hij in een goeie bui was, zat nog even geconcentreerd te kauwen en knikte toen langzaam. ‘Menno, hoe heb je die laag zo krokant kunnen houden? Het is verrukkelijk.’

‘Ha, het geheim van de bakker,’ zei Menno tevreden. ‘Ik had al zo’n idee dat jullie het lekker zouden vinden, maar je weet maar nooit, nietwaar Marie?’ Hij legde er nog een voor ieder neer. ‘Ik ga hier een leuke stunt voor bedenken, zodat mensen erom zullen gaan vechten.’

Voordat Hendrik iets kon zeggen, kwam er een grote groep mensen de tea room binnen en Menno haastte zich naar hen toe. ‘Goedemorgen, de Hesselberggroep? Ja, komt u binnen, de tafel is al gedekt. Volgt u mij maar.’ Hij leidde de groep luidruchtige zakenlieden naar het zaaltje waar gisteren nog de koekenmannetjes werden versierd. Nu was de tafel prachtig gedekt en Menno schikte de stoelen.

Het zou Hanna niets verbazen als het snel opnieuw zou gaan onweren. De lucht was nog steeds grijs en kil, en alsof Hanna’s gedachte er vat op had, begon het weer te regenen. De wind, die de hele

nacht was blijven spoken, rukte aan de paar bladeren die nog aan de takken zaten en blies ze langs de straat weg.

Hanna trok onwillekeurig haar sjaal dicht om zich heen. Ze was blij dat de groep was binnengekomen. Het leidde de aandacht af van de twee raven die opnieuw in de boom waren neergestreken. Maar nu zaten ze iets dicht bij de bakkerij en Hanna had het gevoel dat ze haar in de gaten hielden. Onzin natuurlijk. Toch schoof ze iets met haar stoel opzij zodat de raven haar met hun zwarte ogen niet meer konden zien. Als Menno niet bezig was geweest, had ze hem weer naar buiten gestuurd. Ze nam een flinke slok van haar thee, pakte het hazelnootballetje en stopte het in haar mond, vastbesloten de naargeestige vogels te negeren.

* * *

Rinnolt haalde Tette in toen ze zo snel mogelijk vanuit school naar huis fietsten. De regen werd door de wind opgezwiept en het was moeilijk fietsen. De hele dag had het geregend, en af en toe had het gedonderd.

Thuisgekomen waren ze maar wat blij dat Wigbold hen opving. Het was nooit echt nodig, ze waren per slot van rekening groot genoeg, maar Tette vond het fijn als iemand haar opwachtte. Asse was bezig met de administratie, Menno was in de tea room en Onne bestierde de bakkerij.

Ze gooiden hun natte jassen uit en wreven zich droog.

‘En, hoe ging het Franse proefwerk?’ vroeg Wigbold.

‘Goed,’ zei Tette. ‘Was niet moeilijk.’

‘Opa, hoe zit het met de lekkage?’ vroeg Rinnolt.

‘Gelukkig niets aan de hand.’ Vorige winter hadden ze een lekkage gehad in de bakkerij, en Wigbold had het laten maken. Maar met het noodweer van de afgelopen dagen, wisten ze niet zeker of het dak het wel zou houden. Opmerkelijk dat zijn kleinzoon erover begon. ‘Tenminste, ik heb nog niks gezien of gehoord.’

‘Gelukkig. Weet je misschien of er iemand in het oude boswachtershuisje woont?’ vroeg Rinnolt langs zijn neus weg.

Wigbold keek verrast op. ‘Het oude boswachtershuisje? Welnee, dat staat al minstens dertig jaar leeg. Dat weet je toch?’

‘Gisteravond zag ik dat iemand de lampen aandeed.’

‘Dat kan helemaal niet,’ zei Wigbold. ‘Er is namelijk geen elektriciteit in dat huis. Laat staan lampen.’

‘En toch zeg ik je dat er gisteren iemand was.’ Rinnolt zei niets over de jongen die hij bij het huisje in het licht van een bliksemflits had gezien.

‘Zullen we eens gaan kijken?’ vroeg Tette gretig. Het leek haar wel wat om weer eens naar hun huisje te gaan.

‘Ho, ho,’ zei Wigbold. ‘Jullie zijn net thuis, zeg! Eerst zorg je dat je warm wordt en als de regen iets minder wordt, kun je erheen. Niet eerder.’ Hij schonk warme chocolademelk in en legde er een met boter besmeerde krentenbol bij.

Gehoorzaam deden ze wat Wigbold zei. Maar hij had niet de blik gezien die de twee met elkaar wisselden, een blik die zei: zodra we klaar zijn, gaan we.

‘Wigbold, heb jij toevallig nog wat kleingeld? Ik moet de toverballenautomaat bijvullen.’ Menno kwam binnen en Wigbold knikte.

Daar hadden Tette en Rinnolt op gewacht. Ze schoven met zo min mogelijk lawaai hun stoel naar achteren en liepen naar de bijkeuken waar hun laarzen en regenjassen lagen te drogen op de verwarmde vloer. Na een kwartier hollen waren ze in het bos, en toen pas vertelde Rinnolt over de jongen die hij gezien had.

‘Een jongen?’ herhaalde Tette. ‘Wat voor jongen?’

‘Nou ja, gewoon een jongen,’ zei Rinnolt. Eigenlijk had hij niet op het uiterlijk van de jongen gelet. ‘Ik heb hem maar heel even gezien, maar hij stond vlak bij ons huisje, en...’

Rinnolt fronste zijn wenkbrauwen. ‘Pas nu ik hem voor de geest probeer te halen, besef ik dat hij er maf uitzag.’

Tette zei niets, maar keek hem sceptisch aan.

‘Hij was denk ik iets jonger dan wij, maar hij had geen gewone jas aan. Het was een soort bont dat op de jas zat. En hij had lang haar.’

‘Lang haar? Weet je wel zeker dat het een jongen was?’

‘Ja,’ zei Rinnolt beslist.

‘Goed dan, een jongen met een bontmantel en lang haar. Verder nog iets?’

‘Tette! Het was echt waar!’

‘Rin, hoeveel jongens lopen hier in het dorp met een bontmantel en lang haar rond?’

Rinnolt keek even boos, toen zuchtte hij. ‘Ja, oké. Maar toch heb ik hem gezien. Misschien hoort hij bij de man in het huisje? Kom, we gaan kijken.’

Ze liepen voorzichtig het pad af dat naar hun huisje leidde. Ze knielden tussen de struiken neer en bekeken de woning. Het huisje zag er nog steeds even vervallen uit, maar ook nu stonden de luiken open.

Rinnolt wenkte Tette hem te volgen. Aan de achterkant was een raampje dat altijd openstond. Daar waren ze vroeger vaak door naar binnen gekropen om in het huis te spelen. Totdat ze zo groot werden dat het raampje te klein werd. Vanachter de bomen konden ze het raampje makkelijk zien. Tette kneep zachtjes in Rinnolts arm. ‘Dicht,’ fluisterde ze.

Rinnolt kneep even terug en kroop toen langzaam naar het grote raam van de zitkamer. Hij hurkte onder het raam neer en gluurde voorzichtig door de versleten vitrage. Hij geloofde zijn ogen niet. Midden op de tafel van het vervallen huisje, stond een gloednieuwe laptop.

Rinnolt wenkte Tette dat ze moest komen. Hij ging plat tegen de muur naast het raam staan en trok Tette naast zich.

‘Moet je dat zien!’ fluisterde hij.

Tette keek voorzichtig naar binnen en zag de laptop. Maar ze zag nog meer. Ze zag ook een nieuwe bank, een stoel en een grote staande lamp.

‘Rinnolt, daar woont iemand. Het is ingericht,’ zei ze zachtjes.

Rinnolt knikte. Toen liep hij gebukt langs het raam naar de andere kant, Tette achter hem aan.

In het schuurtje stond een fiets. Een mannenfiets.

Rinnolt klemde zijn lippen op elkaar. Wie woonde er in het huisje waar al ruim dertig jaar geen hond zich waagde? En waarom wist niemand dat? Alles werd in het dorp besproken, maar hij had nog niemand iets horen zeggen over een nieuwe bewoner in het leegstaande boswachtershuisje.

Hij liep naar de plek waar hij de jongen in het kreupelhout had zien verdwijnen. De regen had alle sporen uitgewist.

‘Je had gelijk, er woont iemand. Dan zul je die jongen ook wel gezien hebben.’

Rinnolt rolde met zijn ogen. Natuurlijk had hij de jongen gezien.

Langzaam liepen ze het pad af, terug naar de bosrand. Ze keken telkens om, bang dat de onbekende man tevoorschijn zou komen. Het feit dat iemand in hún huis was komen wonen terwijl niemand daarvan wist, beviel hen niet.

* * *

Toen ze thuiskwamen, begonnen ze aan hun huiswerk. Ze zeiden niets over hun ontdekking.

Wigbold zou het niet geloven. Pas als de roddels los zouden komen in de tea room, zou hij dat doen.

Tette was snel klaar en ze liep naar de tea room om mee te helpen. Er zaten een stuk of zeven

toeristen. Een blik op de klok zei haar dat ze nog drie kwartier te gaan hadden, om zes uur sloot de boel.

De bel klingelde en een grote man stapte binnen. Hij keek even om zich heen alsof hij zich ervan wilde verzekeren dat hij bij het juiste pand was, en schudde zijn drijfnatte paraplu uit. De man, minstens 1.85 meter lang, had bruin kort haar. Hij droeg een duur uitziende regenjas, zoals speurders op de tv aanhadden. Hij zette de paraplu in de bak en keek Tette recht aan. Zijn ogen waren bijzonder. Groot, lichtgroen en met goudbruine spikkeltjes. Het licht van de lampjes op tafel deed zijn ogen glinsteren.

Tette had nog nooit zulke mooie ogen gezien. Ze deden haar denken aan de ogen van een roofvogel, maar deze ogen keken vriendelijk.

‘Goedemiddag,’ begroette de man Menno, en hij boog lichtjes voor Tette. ‘Ben ik nog op tijd voor de aanbieding die buiten wordt aangeprezen? Asses speculaaspop en een cappuccino voor €4,50?’

‘Goeiemiddag meneer,’ groette Menno. ‘Jazeker, die aanbieding staat nog steeds. En nog binnen de tijd ook. Gaat u zitten.’

Menno zette het cappuccino-apparaat aan en gebaarde naar Tette dat ze een speculaaspop moest pakken.

Tette pakte er een uit de mand die voor de toonbank stond en legde hem op een schotel bij de bezoeker neer. ‘Alstublieft,’ zei ze.

‘Dank u, dank u. Wat ziet dat er mooi uit.’

‘Zelfgemaakt,’ zei Tette met enige trots. ‘Zoals alle speculaaspoppen, en alles wat u hier ziet.’

‘Ook het brood?’ vroeg de man, die zijn jas had uitgetrokken en zijn stropdas wat losser trok.

‘Wat dacht u?’ Menno zette de cappuccino voor hem neer. ‘Al ruim tweehonderd jaar worden hier elke dag het brood en de koek zelf gebakken. Alleen het deeg wordt in machines gekneed.’

‘Interessant,’ zei de man. Hij nam een hapje van de speculaaspop en knikte goedkeurend. ‘Heerlijke speculaas. Het hangt van de juiste mix van speculaaskruiden af om de speculaas niet te sterk of te slap te maken. Echt verrukkelijk. Maar wat proef ik nou toch?’

‘Honing,’ zei Menno. ‘Wij doen honing in onze speculaas. Alleen hier te verkrijgen.’

De man knikte. Nu proefde hij het. ‘Heel apart,’ zei hij. ‘Kunt u voor mij drie inpakken zodat ik dadelijk nog wat heb als ik naar huis ga?’

‘Natuurlijk,’ antwoordde Menno. Hij begon de tafels van de andere toeristen af te ruimen die nu vertrokken, met hun paraplu’s in de aanslag. Niet dat het veel zou helpen, de wind waaide de paraplu’s meteen alle kanten op.

‘U woont in de buurt?’ vroeg Menno, aangezien de man de laatste toerist was.

‘O nee,’ zei de man. ‘Ik woon in het buitenland, maar ik ben nu toevallig in de buurt voor een onderzoek.’

‘Aha, een onderzoek. Wat voor onderzoek?’ vroeg Menno, terwijl hij doorging met afruimen en het schoonpoetsen van de tafels.

‘Ik ben bezig met een boek over de Noord-Germaanse goden en daarvoor heb ik rust nodig, om te kunnen schrijven, snapt u? Ik heb hier in de buurt een huisje kunnen huren.’

Tette spitste haar oren. Hier in de buurt een huisje kunnen huren?

‘Zo hé, een boek schrijven,’ zei Menno enthousiast. ‘Dat wil ik ook nog een keer doen, maar dan over de oorsprong van het brood. Daar is vast een hoop over te schrijven.’

‘O, absoluut. Ik kan het u van harte aanbevelen,’ zei de man. ‘Er is niets zo heerlijk als rustig achter de pc te zitten en de uren weg te schrijven. Hebt u al eens iets geschreven?’

‘Ach, alleen voor het buurtblaadje,’ zei Menno nonchalant. ‘Maar eens zal ik een beroemd schrijver zijn en dan wordt de bakkerij net zo beroemd.’

‘Ja, ik zag net buiten al dat de bakkerij verbonden is aan een museum. Kan ik dat bekijken?’

‘Ja hoor, maar dat wordt dan morgen. Wij gaan zo sluiten. Elke woensdag wordt de houtoven gestookt. Da’s echt mooi om te zien.’ Voor Menno was de conversatie nu afgelopen.

‘Ik geloof u graag, dan zal ik een andere keer terug moeten komen.’ De man hapte van zijn speculaaspop en dronk zijn koffie. Dit alles ging in zo’n rustig tempo, dat het al bijna vijf voor zes was voordat hij opstond. Hij legde vijf euro neer, pakte zijn paraplu, groette Menno en Tette en verdween in de donkere avond.

‘Wat was dat voor iemand? vroeg Menno. ‘Een huisje hier in de buurt? Dat is dan ver weg in de buurt, want hier staat nooit iets te huur. Tette, iets heel anders. Heb jij van de nieuwe speculaaspoppen gesnoept? Ik heb er vanochtend tweeëntwintig gemaakt en er lagen nog maar twintig. Waar zijn die twee gebleven?’

‘Nou zeg,’ zei Tette verontwaardigd. ‘Waar zie je mij voor aan? Alsof ik speculaaspoppen jat. Ik heb wel wat beters te doen.’ En ze verliet de tea room, haar haar naar achter gooiend.

Menno spreidde zijn handen, maar bleef even nadenken. Had hij ze zelf soms opgepeuzeld? Dat kwam wel eens voor...

Die nacht bakten Asse en Onne dertig verschillende broden, het ene met zonnepitten, het andere met meergranen. Kloosterbrood, volkoren, melkweit en Alisonbrood. Daarnaast broodjes, vlechtbrood, suikerbroden, krakelingen en andere lekkernijen. Tegen zes uur lieten ze de boel afkoelen in het koelhok, het kamertje aan de achterkant van hun tuin. Ze hadden weer genoeg gebakken voor een paar dagen.

* * *

Het was vrijdag, en Rinnolt en Tette waren vroeg vrij. Ze hadden tot vier uur de middag voor zich, dan zou Tette helpen in het museum. Beiden zorgden ervoor dat hun huiswerk voor maandag af was, dan konden ze in het weekend doen wat ze wilden. Menno en Onne waren in de tea room aan het werk.

Tette kreeg dit keer om vier uur een groep kinderen die ze door het museum moest begeleiden. Tette vond dat leuk om te doen en ze bood altijd aan om te helpen als ze tijd had.

Vijf voor vier kwamen de scholieren met veel gestommel binnen en Menno stuurde ze meteen door naar het museumpje, waar stoelen klaarstonden voor een videoscherm. Op de film was te zien waar het brood vandaan kwam, wat de ingrediënten waren en hoe het brood vanaf de Egyptische tijd tot nu gebakken werd.

Tette overzag de groep en wist dat ze moeite zou hebben de kinderen bij de les te houden.

Vrijdagmiddag vier uur was nou niet bepaald een gunstig tijdstip voor welk museumbezoek dan ook. Het waren brugklassers, slechts een jaar of twee jonger dan Tette. Ze ging zitten en telde de koppen. Op dat moment ging de deur van het museum open en Menno liet de onbekende geïnteresseerde van gisteren binnen. Tette verslikte zich haast. Wat moest hij hier?

De man met de goudgroene ogen zocht over de hoofden van de groep naar Tette. Hij knikte even toen hij haar zag en baande zich een weg door de scholieren naar haar toe. 'Ik hoop dat je het niet erg vindt,' zei hij, 'maar hij daar zei dat ik bij de rondleiding mocht komen,' en hij wees naar Menno.' Hij glimlachte vriendelijk. 'Als ik me ten minste gedroeg,' voegde hij eraan toe.

'Dat is echt Menno,' zei Tette. 'Natuurlijk kunt u erbij. Ik ga nu beginnen.' Ze liep naar voren en bekeek de groep, die maar niet stil wilde worden. Ze keek hen rustig aan. De docent kuchte eens flink. Dat hielp.

Tette begroette hen en na een korte uitleg zette ze de video aan. Die duurde vijftientig minuten, waarna Tette de groep mee naar boven nam waar de bakkerspullen van tweehonderd jaar en ouder in vitrinekasten lagen uitgesteld. Ze vertelde met heldere stem hoe het vroeger was en hoe nu. Ze liet de apparaten zien die in de video ter sprake waren gekomen, en ze kreeg het zelfs voor elkaar dat de hele groep geïnteresseerd luisterde. Toen ze de houtoven liet zien, waren ze onder de indruk en Tette kreeg vragen over hoe het kon dat het brood niet verbrandde in zo'n grote oven.

Het viel haar op dat de man aantekeningen maakte. Toen ze vertelde over de oorsprong van speculaas, knikte hij driftig en noteerde alles. Tot slot liet ze de speculaaspoppen zien en een paar scholieren kochten er eentje. Kwart over vijf was de groep weer verdwenen en moe ging Tette op een van de stoelen zitten. De man was ook weg.

De volgende dag was Menno al vroeg in de bakkerij en hij keek weer van de speculaaspoppen naar de vers gebakken broodjes.

‘Ik weet toch zeker dat ik gisteren de kassa heb afgesloten met zestien poppen. Maar ik zie hier twaalf speculaaspoppen liggen. Hoe kan dat?’

‘Tette had gisteren een groep brugpiepers,’ zei Asse. ‘Misschien hebben die wat gejat?’

‘Nee, beslist niet,’ zei Menno stellig, ‘anders had ik dat wel gezien. Ik heb afgesloten met zestien poppen, geen twaalf. Wie heeft er vier speculaaspoppen gepikt?’

Wigbold, die net binnenkwam om zijn taken van die dag op zich te nemen, schudde zijn hoofd. ‘Wat dacht je van jezelf, Menno? Of misschien heb je je vergist.’

‘Hm.’ Menno zou het nu in de gaten gaan houden. Hij keek automatisch naar buiten om te zien wat voor weer het zou worden. Toen viel zijn oog op de twee grote vogels die in de boom zaten.

‘Verrek, krijg nou wat,’ mompelde hij. ‘Hanna had toch gelijk.’

‘Wat bedoel je?’

‘Moet je daar zien, die twee dikzakken daar boven in de boom. Zijn dat volgens jou kraaien of raven?’

‘Raven, hoe kom je erbij, die zijn...’ Wigbold slikte de rest van zijn woorden in. De vogels zaten onbeweeglijk op een tak, maar hij zag meteen dat het inderdaad raven waren. ‘Hoe is het mogelijk? Dat zijn echt raven! Maar hoe kan dat? Raven komen al heel lang niet meer voor in Nederland.’

‘Dat dacht ik ook, maar Hanna zag ze eergisteren voor het eerst. Wat moeten die beesten hier? Sterker nog, waar komen ze vandaan?’ De twee mannen bleven kijken alsof ze een antwoord van de raven zelf verwachtten, maar de vogels bleven rustig op hun tak zitten en deden niets. Na verloop van tijd verloren de bakkers hun interesse in de vogels en gingen ze weer verder met hun werkzaamheden.

Op zaterdag hoefde de tweeling niet mee te helpen en konden ze doen wat ze wilden. Eerst bleven ze lekker lang uitslapen, maar toen Tette aan het ontbijt zat en Rinnolt erbij kwam zitten, stelde Tette voor om nog eens naar het huisje te gaan. Ze vertelde over de mysterieuze man die aantekeningen van haar rondleiding had gemaakt, en dat hij zo geïnteresseerd was in de bakkerij.

Rinnolt keek even naar buiten. Het was grijs, maar vandaag regende het niet. ‘Zullen we?’

Tette knikte, en ze trokken voor alle zekerheid hun regenkleding aan.

Ze fietsten rustig naar het boswachtershuisje. De luiken waren dicht en er scheen geen licht naar buiten. Ze keken elkaar vragend aan. Zouden ze?

Rinnolt liep zachtjes naar een van de ramen waar de luiken voor zaten en probeerde of hij het kon losmaken. Dat was geen enkel probleem, de blinde was zo verrot dat het niet veel scheelde of Rinnolt had hem eraf getrokken. Maar ze hadden pech; de gordijnen waren dicht. Tette voelde zich ineens niet op haar gemak. Stel dat er iemand in dat huis sliep en daarom de gordijnen nog niet had geopend? Dan lag hij daar nog.

‘We komen wel een keer terug,’ zei ze zachtjes.

Ook Rinnolt vond het niet erg om te vertrekken. Hun huisje, dat ze al zo lang kenden, was ineens niet meer van hen. Er woonde iemand van wie ze niets afwisten, en die ook niets deed om duidelijk te maken dat er iemand woonde.

Zachtjes reden ze terug naar huis en spraken af dat ze volgende week er weer heen zouden gaan.

Misschien dat iemand maandag wel wat te roddelen had over de nieuwe bewoner.

* * *

Het weer was in het weekend eindelijk wat bijgetrokken. Tette en Rinnolt konden zonder nat te worden naar school en toen ze thuiskwamen, vroeg Tette meteen aan Wigbold of er nieuwe roddels waren. Ze gooide haar tas op tafel en pakte een glas water.

‘Roddels?’ antwoordde Menno voor hem. ‘We hebben hier nooit roddels, hoe kom je erbij? Behalve dat er vanochtend weer speculaaspoppen verdwenen waren. Tette en Rinnolt, ik vind het echt niet erg dat je je volstopt met speculaas, maar laat het me dan even weten, dan bak ik meer.’

‘Menno! Hou nou es op! Ik heb die speculaaspoppen niet gestolen. Hou het dan in de gaten.

Blijkbaar is er een zeer handige dief bezig, maar beschuldig mij niet.’

‘En mij ook niet,’ zei Rinnolt.

‘En mij ook niet,’ zei Wigbold. ‘Toch is het raar. De dief moet het uit de bakkerij hebben gestolen, want hier bij de toonbank krijgt hij die kans niet. Maar hoe komt hij dan binnen? Dat deel van de bakkerij is niet toegankelijk voor de bezoekers.’

‘Het bevalt me niks,’ mopperde Menno. ‘Ik ga vannacht de wacht houden.’

‘Alsof jij de hele nacht kunt opblijven,’ zei Onne spottend, die de kamer binnenkwam.

‘Heb jij er dan wel een verklaring voor?’ wilde Menno weten.

‘Nee. Een extra slot op de deur? De speculaas ergens anders leggen?’

‘Ergens anders leggen kan niet,’ zei Menno, ‘daarvoor is het koelhok het koelhok en een bakkerij een bakkerij en een tea room en tea room en een -’

‘Oké, ik begrijp het,’ kapte Onne hem af. ‘Het was maar een idee.’

‘We moeten de mensen in de gaten gaan houden,’ zei Rinnolt. ‘Misschien zien we iemand die regelmatig komt waardoor hij weet waar de koeken liggen en hij erbij kan komen.’

‘Voorlopig is dat het enige wat we kunnen doen,’ zei Wigbold. ‘Ik heb voor woensdag nota bene een complete school geboekt. Een school uit Winschoten, waarvan vier klassen achter elkaar komen.

Zo’n twintig kinderen per klas. Kunnen we dat aan?’

‘Makkie,’ zei Menno. ‘Basisschool of middelbare school?’

‘Vier klassen van twintig *middelbare* scholieren op één middag? Ben je gek! Het is een openbare basisschool en ze beginnen eerst met de kleintjes. Dat betekent dat we een heleboel glazuur moeten maken. Ik heb Asse ook al geboekt.’

Menno knikte en ze gingen aan het werk.

* * *

Rinnolt en Tette hadden geen kans meer gezien om naar het boswachtershuisje te gaan. Te veel huiswerk en woensdag kwam sneller dan verwacht. Ze hadden niets gehoord over een mogelijke nieuwe bewoner en ze wilden ook niets meer vragen. Maar ze waren vastbesloten erachter te komen wie er woonde.

Wie schetste de verbazing van Tette toen, even voor één uur, de man met de goudgroene ogen binnenwandelde.

‘Ah, goedemiddag,’ zei hij weer vriendelijk. ‘Ik hoop dat ik op tijd ben voor de koekenmannetjesbakdag?’

Asse, die net de tea room geopend had, keek de man verbaasd aan. ‘U wilt meedoen met koekenmannetjes bakken?’ vroeg ze.

‘Jazeker,’ bevestigde de man. ‘Het staat buiten aangegeven, dat woensdagmiddag koekenmannetjesbakdag is. Wat een prachtig woord, overigens. Zelf bedacht?’ Hij keek Asse vriendelijk aan en Tette zag met plezier dat ze begon te blozen.

‘Ja, door mijn dochter hier. Natuurlijk kunt u meedoen. Al hebben we vandaag toevallig een viertal klassen die gaan bakken.’

‘Ik pas me wel aan,’ zei de man. Even keek hij Asse weer aan en stak toen zijn hand uit.

‘Mijn naam is Persijn.’

Asse pakte zijn hand en schudde die stevig. ‘Asse Sebens. Dit is mijn dochter Tette. We helpen allemaal vanmiddag omdat er zoveel kinderen komen.’

Rinnolt en Menno kwamen de tea room binnen.

‘En dit is mijn zoon Rinnolt, en onze ijverige bakkersknecht Menno.’ Zowel Menno als Rinnolt gaven Persijn een hand.

Menno keek met een schuin hoofd naar de lange man en zei: ‘U was hier toch vorige week? De schrijver?’

‘Jazeker, wat goed dat u dat nog weet,’ zei Persijn gevleid.

‘Een schrijver?’ vroeg Asse. ‘Waarover schrijft u?’

‘Ik heb een tijdje vrijaf van de universiteit om een boek te schrijven over de Noord-Germaanse goden. Daarvoor heb ik rust nodig en zodoende ben ik hier terechtgekomen.’

‘Tjonge,’ zei Asse. ‘Een schrijver van de universiteit. En waar woont u nu dan? Toch niet hier in de buurt, neem ik aan, anders had...’ Ze zweeg abrupt. Ze kon toch moeilijk zeggen dat ze het dan allang gehoord zou hebben.

‘Ik ben professor Linguïstiek en Noord-Europese Geschiedenis aan de universiteit van Hamburg. Ik ben juist naar deze gebieden gekomen omdat hier een sterke basis voor het Germaanse godendom aanwezig zou zijn geweest. Dat wil ik nog onderzoeken en ondertussen werk ik verder aan mijn boek. Dat had een jaar geleden al bij de uitgever moeten liggen.’ Hij glimlachte.

Rinnolt en Tette keken elkaar aan. Persijn had de vraag van hun moeder keurig omzeild. Hij had niet verteld waar hij woonde.

‘Het Noord-Germaanse godendom, zegt u?’ Wigbold stak zijn hand uit en stelde zich ook voor.

‘Wigbold Sebens, bakker in ruste, min of meer dan. U moet me eens meer vertellen over dat onderzoek van u. Ik denk namelijk ook dat mensen uit het hoge noorden naar ons kikkerlandje zijn afgezakt en zich hier hebben gevestigd.’

‘Nergens om, mensen, maar nu moeten we ons concentreren op die etterbakjes daarbuiten,’ zei Menno. Een groep van twintig kindertjes stond te popelen om naar binnen te mogen. Daar kwam de juf aan en toen de deur openging, stormden de kinderen naar binnen.

‘Ho ho, maatjes!’ riep Menno. ‘Terug en twee aan twee naar binnen. Die kant op.’

Hoe aardig Menno ook was, hij had een aangeboren autoriteit en de kinderen gehoorzaamden meteen. Weliswaar luid joelend, maar keurig achter elkaar liepen ze naar de kamer waar Wigbold weer in zijn schommelstoel op hen zat te wachten.

Tette en Rinnolt kleedden zich haastig om en gingen klaarstaan met de manden waarin twintig speculaaspoppen lagen. Tette deed er nog eentje bij voor de juf.

Asse, de juf en Persijn stonden naast de houtoven die Onne al had aangestoken.

‘Zien jullie deze oven?’ vroeg Wigbold aan de kinderen.

‘Jaa!’ riepen ze allemaal.

‘Dit is een hele bijzondere oven, want alleen op woensdag wordt hij met takkenbossen gestookt voor het brood dat erin gebakken wordt. Maar voor ik jullie ga vertellen hoe dat precies gedaan wordt, wil ik weten wie van jullie niet van brood houdt.’

De kinderen keken elkaar verrast aan. Niet van brood houden? Iedereen hield toch van brood?

‘Ik hou niet van roggebrood,’ zei een klein meisje.

‘En ik niet van peperkoek,’ zei een ander meisje.

‘En ik niet van pitjes,’ riepen nu een paar andere kinderen.

Wigbold hield zijn handen omhoog. ‘Duidelijk. Maar jullie houden wel speculaas, toch?’

De kinderen schreeuwden enthousiast. ‘Het liefst met het ontbijt!’ riep een jongetje. Wigbold glimlachte en pakte zijn muts die hij van tevoren onder het meel had gestrooid. Hij klopte hem uit en zoals verwacht begonnen de voorste kinderen ineem te krimpen en te lachen.

En terwijl Wigbold zijn verhaal deed over hoe brood gebakken werd en waar de speculaas vandaan kwam en hoe de houtoven nu echt werkte, hielden Tette en Rinnolt de professor in de gaten. Ze vonden het maar niets hoe behendig hij de vraag van Asse had ontweken.

‘Volgens mij is hij degene die in ons huisje woont,’ fluisterde Tette.

Rinnolt knikte. ‘Ik wil hem volgen als we de kans krijgen,’ fluisterde hij terug.

‘Ja, maar wanneer dan? We zijn de hele middag bezig,’ fluisterde Tette weer.

‘We zien wel.’

Toen was het tijd om de speculaaspoppen uit te delen. De juf was zeer in haar nopjes dat zij ook een pop kreeg en bedankte Tette uitvoerig. De kinderen waren door het dolle heen door Menno’s gekke fratsen, maar kregen het toch voor elkaar een redelijk koekenmannetje te maken, met behulp van de tweeling en Asse. Asse hielp Persijn, die nogal onhandig was. Hij was bijna de spreekwoordelijke verstrooide professor. Of deed hij maar alsof? Hij vond Asse wel leuk, dat zag Tette wel.

Zo vloog de middag voorbij. Persijn verdween nadat de koekenmannetjes versierd waren. Hij liet het Asse doen en die gaf hem een koekenvrouwtje, waarvoor Persijn haar hartelijk dankte. Ze zagen hem nog in de tea room wat drinken, en vervolgens rustig weglopen. Geen fiets te zien.

Toen de tea room en het museum werden gesloten, zaten ze allemaal moe maar voldaan aan de avondmaaltijd.

‘Tjonge,’ zei Wigbold, en hij wreef zijn witte haren naar achter, een spoor van fijn dwarrelend meel achterlatend. ‘Het heeft ons jaren van ons leven gekost, die kleintjes, maar het heeft wel geld in het laatje doen belanden.’

‘Het is maar goed dat we het alleen op woensdag doen,’ zei Onne.

‘Hoezo?’ vroeg Menno vrolijk. ‘Wie had het idee dat we in de vakanties ook op zaterdag de houtoven moeten stoken en de koekenmannetjesbakdag doen? Asse, heb je al iets besloten?’

Onne kreunde. ‘Ik neem alles terug,’ zei hij.

Asse schudde haar hoofd. Ook zij was moe. ‘Geen denken aan,’ zei ze. ‘Eén dag in de week is meer dan voldoende.’ Ze stond op. ‘Ik ga me terugtrekken om de administratie af te maken. Tette en Rinnolt, kunnen jullie afwassen?’

Iedereen stond op. Wigbold gaapte. ‘Ik ga lekker voor de tv hangen.’

‘En ik ga vanavond weer naar mijn zoete Anne,’ zong Menno. ‘So long!’ Hij danste weg.

‘Walgelijk,’ zei Onne met een grimas. ‘Alsof hij zestien is.’

‘Ach, laat hem. Het is toch fijn voor hem dat-ie een vriendinnetje heeft? Ik vond toch al dat hij te veel in de bakkerij was,’ zei Asse, met een vermanende blik op Onne.

Onne haalde zijn schouders op en liep toen naar de bakkerij om af te sluiten. ‘Asse, ik zie je vannacht om vier uur,’ riep hij vanuit de bijkeuken en verdween.

Tette en Rinnolt deden een computerspel en spraken af dat ze morgenmiddag na school opnieuw naar het huisje zouden gaan, ze waren beide om kwart over een uit. Als die professor er woonde, zouden ze hem uit zijn tent lokken. Toen ze naar bed gingen, stak de wind opnieuw op. Je hoorde hem door de schoorsteen van het oude huis gieren. Tette wikkelde zich helemaal in haar dekbed en viel in slaap. Het begon weer te regenen.